

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів та молодих учених

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА У СВІТЛІ РЕФОРМ І ВИКЛИКІВ

*Матеріали
Третьої (III) Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та
молодих учених*

13-14 КВІТНЯ
2023 року

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
та молодих учених «Discere Docendo»

Матеріали
Третьої (III) Всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та молодих учених

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА
У СВІТЛІ РЕФОРМ ТА ВИКЛИКІВ

ЛЬВІВ
ЛНУ імені Івана Франка
2023

УДК 37.011+140.8

П 23

*Рекомендовано до друку Радою Наукового товариства студентів, аспірантів,
докторантів та молодих учених факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від 17 квітня 2023 року)*

П 23 Педагогічна освіта у світлі реформ та викликів: матеріали Третьої (III) Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Львів, 13-14 квітня 2023 року). Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 266 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників матеріали Третьої (III) Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Педагогічна освіта у світлі реформ та викликів», яка відбулась 13-14 квітня 2023 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

У матеріалах висвітлено особливості організації сучасного освітнього простору в контексті реформ; проблеми, виклики та можливості дошкільної освіти; досвід, реалії та перспективи розвитку початкової освіти в умовах Нової української школи; актуальні проблеми інклюзивної та спеціальної освіти; сучасні тенденції теорії та практики соціальної роботи в умовах глобалізації суспільства.

Для студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів закладів освіти, науковців і представників громадських організацій.

УДК 37.011+140.8

СЕКЦІЯ 3. ПОЧАТКОВА ОСВІТА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Ахбаиш С. А.</i> Використання ігрових технологій на заняттях англійської мови у початковій школі.....	80
<i>Брода А. В.</i> Психолого-педагогічне значення гри в контексті освітнього процесу початкової школи.....	84
<i>Бушинева Л. С.</i> Дидактичні ігри як засіб активізації діяльності учнів початкової школи на уроках англійської мови.....	87
<i>Дністрян М. І.</i> Переказ як засіб розвитку усного мовлення учнів початкових класів.....	91
<i>Загорулько О. О.</i> Використання інноваційних педагогічних технологій в процесі навчання англійської мови в початковій школі.....	93
<i>Іваніна Д. В.</i> Технологія майндмепінгу як інноваційна педагогічна технологія в умовах Нової української школи.....	95
<i>Комарницька С.-Л. В.</i> Технологія організації ігрової навчальної діяльності на уроках математики в початковій освіті.....	99
<i>Кривейко Х. Р.</i> Принцип діяльнісного навчання – основа освітнього процесу Нової української школи.....	102
<i>Кучеренко М. Ю.</i> Особливості викладання англійської мови в 1 класі в НУШ.....	107
<i>Лампіка Ю. О.</i> Інноваційні технології на уроках інформатики у початковій школі.....	110
<i>Локатир Ю. Б.</i> Використання технології портфоліо в початковій школі.....	113
<i>Любович А. А.</i> Сюжетно-рольові ігри як засіб розвитку діалогічного мовлення учнів початкових класів.....	116
<i>Мельничин А. Б.</i> Проектна діяльність як спосіб розвитку творчого мислення учнів молодших класів.....	119

<i>Менжинська Н. В.</i> Проєктні технології як необхідна складова інтегрованого навчання в Новій українській школі.....	123
<i>Мовчан В. В.</i> Арт-терапія як метод формування емоційного інтелекту молодших школярів.....	126
<i>Мороз Ю. М.</i> Особливості роботи над переказами у початкових класах.....	128
<i>Николишин Н. М.</i> Особливості розвитку діалогічного мовлення учнів початкових класів.....	132
<i>Оленська Є. В.</i> Особливості використання артикуляційних вправ на уроках української мови в початкових класах.....	135
<i>Павлишин С. Д.</i> Зміст, сутність та принципи педагогіки партнерства.....	138
<i>Рибак О. П.</i> Цифрові технології у школі повного дня.....	141
<i>Субашкевич Р. А.</i> Оновлення змісту початкової освіти: вплив сучасних підходів на емоційне виховання учнів.....	144
<i>Федорук Ю. В.</i> Активізація пізнавальної діяльності – одна із умов ефективного навчання в умовах Нової української школи.....	147
<i>Шишак А. М.</i> Нетикет учнів початкової школи: сутність та характеристика.....	151
<i>Шоловій М.-Т. І.</i> Змішане навчання як варіативний формат освітнього процесу в підготовці майбутніх учителів.....	155
<i>Якимець М. І.</i> Особливості формування культури спілкування учнів початкових класів.....	158

Шишак А. М., аспірантка II року навчання
Науковий керівник – Чайка В. М., доктор педагогічних наук, професор
м. Тернопіль, Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
факультет педагогіки і психології,
кафедра педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти

НЕТИКЕТ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

У ХХІ столітті більшу частину свого вільного часу учні початкової школи проводять в інтернеті. Там вони шукають цікаву для себе інформацію у різних форматах (текст, зображення, відео, аудіо), взаємодіють з окресленим контентом (редагують, завантажують, надсилають тощо) та між собою (друзями, вчителями, батьками). Спілкування з людьми в інтернеті є специфічним процесом, оскільки, окрім загальних норм комунікації, охоплює ще суто характерні та можливі тільки у межах Глобальної мережі правила.

Проблему тлумачення терміна «нетикет» та окреслення системи правил поведінки у Глобальній мережі вивчали С. Бибик, О. Кавка, Т. Козік, Й. Сливова, О. Янкович та інші.

Метою дослідження є визначити сутність поняття «нетикет» та охарактеризувати його основні правила для учнів початкової школи.

У дослідженнях О. Янкович трактує нетикет як «сукупність правил поведінки в інтернеті» [3, с. 22]. Цей термін утворився від двох слів: «net» – «мережа», «сітка»; «etiketa» – «набір правил соціальної поведінки та звичок» [4, с. 67].

Правила поведінки в інтернеті охоплюють систему норм віртуального спілкування. Для цього використовують публічні (чати, блоги, соціальні мережі із можливістю коментування дописів тощо) та приватні (електронна пошта, месенджери, соціальні мережі із вбудованою функцією обміну приватними повідомленнями) засоби. Найпопулярнішими серед молодших школярів додатками для спілкування є Viber та TikTok. Щоб їх комунікація,

пов'язана з навчанням, була ефективною та зручною, слід дотримуватися системи правил поведінки та спілкування:

– варто використовувати кліше-привітання («Добрий день, ...», «Привіт»), кліше-прощання («До побачення», «З повагою...»), кліше-подяку («Дякую за відповідь»), кліше-прохання («Будь ласка») тощо;

– не слід змішувати великі та малі літери у повідомленнях (наприклад, «НеТиКеТ є ВаЖЛИвИм») чи писати капслоком («НЕТИКЕТ Є ВАЖЛИВИМ»);

– не переобтяжувати повідомлення емоджі;

– уникати письма без пробілів та абзаців («нетикетєважливим»);

– намагатися висловлюватися грамотно;

– заборонено ображати інших, грубіянити їм [1].

Щодо вживання смайликів, то варто також зауважити, що їх не слід використовувати в середині речення, не варто замінювати ними слова та не вставляти їх там, де вони є недоречними (зокрема, під час ділового листування з учителем), що стосується і #хештегів [2, с. 169].

Учні початкової школи під час онлайн-спілкування з педагогами зазвичай дотримуються зазначених правил. Однак, комунікуючи з однолітками, вони часто швидко «перестрибують» з теми на тему, скорочують слова, пропускають розділові знаки (що пов'язано не із недостатністю мовних знань та вмінь, а з бажанням бути «усім на одній хвили»), пишуть тільки частинами речень, надсилають багато емоджі, голосових та відеоповідомлень, спамлять ними тощо. Так, молодші школярі організовують власне спілкування доволі швидко, але серед масиву надісланої інформації їм було би досить важко віднайти необхідну.

Інколи молодші школярі у приватному спілкуванні з друзями чи близькими порушують правила нетикету. У цій сфері комунікацій норми дещо «звужуються», що пов'язано з тим, що учні відчують безбар'єрність щодо обміну думками. Звісно, чинними залишаються правила щодо грамотності, доцільності, зручності сприйняття повідомлення та відсутності

образ. А інколи школярі 6–10 років спеціально викривляють написане, щоб створити гумористичну ситуацію. Тому важливо вчити їх правил нетикету, пояснюючи під час розігрування ситуацій чи їх аналізу, що, надсилаючи меседж, важливо враховувати, кому його адресовано і з якою метою він спродукований.

Акцент завжди варто робити на тому, що правила поведінки в інтернеті своїми основами загалом не відрізняються від них у реальному житті. Тому, створюючи повідомлення, здобувачі початкової освіти повинні поміркувати, чи сказали б вони це людині під час зустрічі і яка у неї буде реакція – позитивна чи негативна.

Якщо учень школи I ступеня ділиться цифровою інформацією з друзями, варто враховувати, чи зацікавлять їх ці матеріали. До того ж, доречно продумати, чи не занадто великий обсяг пам'яті, який файл займе на ПК чи смартфоні, чи не спродукує це додаткових труднощів під час його перегляду. Варто сприяти усвідомленню того, що коли користувач поширює матеріал, то він довіряє джерелу і несе персональну відповідальність за його достовірність.

Також може виникнути ситуація, що здобувач початкової освіти розповів про себе якусь особисту інформацію. Після того такий «друг» поділився цими даними у соціальній мережі (у різних форматах: текст, фото, відео, аудіо). Навіть якщо інформація подана відповідно до джерела, норм та правил інтернету, без образ, все одно тут має місце порушення нетикету. Адже як і в реальному, так і у віртуальному світах існує позиція: не можна розголошувати інформацію, отриману тет-а-тет, назагал без згоди співрозмовника, тобто поважати право іншої людини на приватність.

Таким чином, нетикет – це загальноприйняті правила поведінки в інтернеті. Дотримання нетикету повинно здійснюватися на основі врахування характеристик адресата, мети цифрової комунікації та усвідомлення реалістичності онлайн-спілкування і передбачає поведінку користувача Глобальної мережі, що охоплює такі аспекти: використовувати

слова привітання та ввічливості; не застосовувати почергове змішування великих та малих літер, суцільні великі літери; користуватися помірною кількістю емоджі; структурувати текст на абзаци; не пропускати необхідні пробіли; писати грамотно; не ображати співрозмовників; не спамити текстом, зображеннями, аудіо- та відеоповідомленнями; логічно завершувати тему комунікації та розпочинати іншу; пересилати тільки достовірну та доречну інформацію, враховуючи розмір файлу; дотримуватися права особистості на приватність. Звичайно, цей перелік правил нетикету не вичерпує весь їх обсяг, однак дає змогу сформувати уявлення про те, які саме вміння варто формувати у молодших школярів в умовах діджиталізації початкової освіти.

Список використаних джерел

1. Бибик С. Нетикет, або мережевий етикет. *Культура слова*. 2015. Вип. 82. С. 125–128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kuls_2015_82_28 (дата звернення: 21.03.2023).
2. Кавка О. М. Нетикет у соціальних мережах. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Т. 1. Вип. 19. С. 166–170. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/19/part_1/30.pdf (дата звернення: 22.03.2023).
3. Янкович О. І. Моральне виховання учнів молодшого шкільного віку в процесі реалізації медіаосвіти. *Педагогічний альманах*. 2017. Вип. 33. С. 18–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2017_33_4 (дата звернення: 05.03.2023).
4. Kozík T., Slivová J. Netiquette in Electronic Communication. *International Journal of Engineering Pedagogy (iJEP)*. 2014. Vol. 4 (3). Pp. 67–70. URL: <https://doi.org/10.3991/ijep.v4i3.3570> (дата звернення: 20.03.2023).

Наукове видання

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА У СВІТЛІ РЕФОРМ ТА ВИКЛИКІВ

Збірник матеріалів Третьої (III) Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених

Комп'ютерна верстка: *Вінарчук Наталія, Шоловій Марія-Тереза, Яворська Христина*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. Арк. 11,5

Папір офсетний.

Тираж 100 прим.